
SAIMRE SEAKASVATUSE OSAÜHING PIISKOPI
SEAFARM

Keskkonnakompleksloa muudatuse taotluse lisad

Lähteolukorra aruanne

Tartu, 2018

Töö tellija: Saimre Seakasvatuse Osühing

Registrikood: 10034359

Address: Viljandi maakond, Viljandi linn, Riia mnt 89/6, 71009

Telefon: + 372 4333137

E-post: saimre@saimre.ee

Töö teostaja: OÜ Severitas

Registrikood: 11852485

Address: Tartu maakond, Tartu linn, Uus tn 69-65, 50606

Telefon: +372 6851177

E-post: kairi@severitas.ee

Vastutav koostaja: Hanna Vahter, BSc

Versioon november 2018

Töö nr 18-HV-25

© OÜ Severitas, autoriõigus. Käesolev aruanne on koostatud ja esitatud kasutamiseks tervikuna.

© Saimre Seakasvatuse Osühing, varalised õigused

SISUKORD

1	SISSEJUHATUS	4
2	ETTEVÖTTES KASUTATAVAD OHTLIKUD KEMIKAALID	5
3	ASJAKOHASTE OHTLIKE AINETE MÄÄRAMINE.....	6
4	KÄITISE TEGEVUSKOHALE ERIOMASE SAASTAMISRISKI HINDAMINE JA JÄRELDUSED 8	

1 SISSEJUHATUS

Saimre Seakasvatuse Osaühing Piiskopi seafarmi peamiseks tegevusalaks on veisekasvatus.

Käesolev töö on koostatud hindamaks Piiskopi seafarmis kasutatavate kemikaalide ohtlikkust ja mõju keskkonnale. Hindamise vajadus tuleneb tööstusheite seaduses¹ (THS) esitatud kompleksloa nõuetest, mille kohaselt on nõutud lähteolukorra aruande koostamine juhul, kui käitise tegevus on seotud ohtlike ainete kasutamise, tootmise või keskkonda viimisega (THS §41 l 2 pt 15).

Lähteolukorra aruanne on saastatuse võrdlusaluseks käitise tegevuse täieliku lõpetamise korral.

Lähteolukorra aruande sisu on täpsemalt kirjeldatud juhendmaterjalis², mis on koostatud tööstusheite seaduse ja Euroopa Komisjoni lähteolukorra aruande koostamise juhendmaterjali eelnõu mitteametliku tõlke põhjal.

Vastavalt juhendmaterjalile, tuleb juhtudel, kui pinnase ja põhjavee saastamine on käitises võimalik, lähteolukorra aruanne koostada enne kui uus käitis tööd alustab või kui olemasoleva käitise kompleksluba esimest korda peale tööstusheite seaduse jõustumist muudetakse. Juhendmaterjali kohaselt jaguneb lähteolukorra aruanne kaheksaks etapiks. Samas juhul, kui lähteolukorra aruande esimesest kolmest etapist selgub, et pinnase ja põhjavee saastamine ei ole käitises võimalik, ei ole vajadust terviklikku aruannet koostada ning ülejäänud etappe käsitleda.

Lähteolukorra aruande kolme esimese etapi eesmärgid on järgmised:

- selgitada välja, kas ettevõttes käideldakse ohtlikke aineid;
- selgitada välja, kas need ohtlikud ained on võimalised saastama pinnast ja põhjavett;
- selgitada välja, kas on võimalik ohtlike ainete sattumine pinnasesse või põhjavette.

Käesolevas töös on OÜ Severitas eksperdid hinnanud lähteolukorra aruande kolme esimest etappi, kuna pinnase ja põhjavee saastamine ei ole käitises tavaolukorras võimalik.

¹ Tööstusheite seadus. Vastu võetud 24.04.2013.

² Lähteolukorra aruande koostamise juhendmaterjal. Versioon 1.0. 20.09.2013.

2 ETTEVÕTTES KASUTATAVAD OHTLIKUD KEMIKAALID

Piiskopi seafarmis kasutatakse ohtlikke aineid sisaldavatest abimaterjalidest desoainet ning katlas soojatootmiseks vedelgaasi. Käesolevas töös on kemikaalides sisalduvate ainete ohtlikkuse määramisel aluseks võetud kemikaalide ohutuskaartidel toodud info. Ohtlikud kemikaalid ja nendes sisalduvad ained on esitatud allpool olevas tabelis (Tabel 1).

Tabel 1. Ohtlikud kemikaalid

Kemikaali nimetus	CAS nr	Aine nimetus	Aine max sisaldus kemikaalis, %
GLOBACID®AG	111-30-8	Glutaaraldehüüd	30
	68391-01-5	Kvaternaarsed ammooniumühendid	25
Vedelgaas (LPG)	75-28-50	Isobutaan	1
	106-97-8	Butaan	39
	74-98-6	Propaan	60

3 ASJAKOHASTE OHTLIKE AINETE MÄÄRAMINE

Käesolevas töös on asjakohased ohtlikud ained need ained, millel on võime potentsiaalselt saastata pinnast või põhjavett. Asjakohaste ohtudena ei ole käsitletud, näiteks ärritust, mis on põhjustatud kemikaali sattumisest nahale, silma või kemikaali allaneelamisel.

Veekeskkonnale ja pinnasele ohtlikud ained on:

- püsivad, bioakumuleeruvad ja toksilised ained (PBT);
- väga püsivad ja väga bioakumuleeruvad ained (vPvB);
- samaväärseid ohte põhjustavad ained (sisesekreetsioonisüsteemi kahjustajad, ohtlikeks aineteks lagunevad ained, sünergilise või neurotoksilise toimega ained jms);
- kantserogeensed, mutageensed või reproduktiivtoksilised ained — kui need on püsivad ja bioakumuleeruvad.

Pinnase ja põhjavee saastamisvõimet on hinnatud kemikaalide ohutuskaartide põhjal.

Segude koosseisus olevate ohtlike ainete saastevõimet on hinnatud segu kui terviku ohtlikkuse põhjal. Seda seetõttu, et segus olev üksik aine ei anna informatsiooni segu mõjude kohta pinnasele või põhjaveele.

Lisaks on ainete ohtlikkuse määramiseks kasutatud järgnevaid keskkonnaministri määruseid:

- keskkonnaministri määrus nr 77: "Prioriteetsete ainete ja prioriteetsete ohtlike ainete nimistu, prioriteetsete ainete, prioriteetsete ohtlike ainete ja teatavate muude saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused ning nende kohaldamise meetodid, vesikonnaspetsiifiliste saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused, ainete jälgimisnimekiri" ;
- keskkonnaministri määrus nr 38: "Ohtlike ainete sisalduse piirväärtused pinnases" ;
- keskkonnaministri määrus nr 39: "Ohtlike ainete põhjavee kvaliteedi piirväärtused".
- informatsioon käitise kohta pärineb käitajalt.

Täpsem kirjeldus kemikaalide kohta on esitatud tabelis (Tabel 2)

Tabel 2. Asjakohaste ohtlike ainete määramine

Kemikaali nimetus	CAS nr	Aine nimetus	Aine sisaldus kemikaalis, %	Aastas kasutatav kogus, t/a	Kemikaali omadused	Asjakohased ohud	Ohtlik pinnasele või põhjaveele (kõikidest eeskirjadest kinnipidamisel)									
GLOBACID®AG	111-30-8	Glutaaraldehüüd	30	1,5	Värvitu kuni kollaka värvusega iseloomuliku tugeva lõhnaga vedeli. pH 20°C juures (kontsentraat) 4,0-7,0. Suhteline tihedus on 1,01-1,03 g/cm ³ . Lahustub veega igas vahekorras.	Väga mürgine veeorganismidele. PBT ja vPvB ei ole kohaldatavad. Muu asjakohane teave puudub.	Ei									
	68391-01-5	Kvaternaarsed ammooniumühendid	25					Vedelgaas (LPG)	75-28-50	Isobutaan	1	29,5	Värvitu tüüpilise lõhnaga, kui seotud põlemise või kütusena kasutamiseks. pH on neutraalne. Tihedus 0,5 g/cm ³ . Vees lahustuvus 20°C juures < 0,1 g/l	Mürgine toime veekeskkonnas: asjakohane info puudub. Üldised märkused: üldiselt ei ole veele ohtlik. PBT ja VPvB ei ole kohaldatavad. Muud ohud: kiire vedelfaasi aurustumine võib tekitada külmakahjustusi. Eriti tuleohtlik, sisaldab rõhu all olevat gaasi; kuumenemisel plahvatusohtlik.	Ei	106-97-8
Vedelgaas (LPG)	75-28-50	Isobutaan	1	29,5	Värvitu tüüpilise lõhnaga, kui seotud põlemise või kütusena kasutamiseks. pH on neutraalne. Tihedus 0,5 g/cm ³ . Vees lahustuvus 20°C juures < 0,1 g/l	Mürgine toime veekeskkonnas: asjakohane info puudub. Üldised märkused: üldiselt ei ole veele ohtlik. PBT ja VPvB ei ole kohaldatavad. Muud ohud: kiire vedelfaasi aurustumine võib tekitada külmakahjustusi. Eriti tuleohtlik, sisaldab rõhu all olevat gaasi; kuumenemisel plahvatusohtlik.	Ei									
	106-97-8	Butaan	39													
	74-98-6	Propaan	60													

4 KÄITISE TEGEVUSKOHALE ERIOMASE SAASTAMISRISKI HINDAMINE JA JÄRELDUSED

Saimre Seakasvatuse Osäühingu Piiskopi seafarmis kasutatavate kemikaalide hindamisel leiti, et mitmed kasutatavatest kemikaalidest sisaldavad ohtlikke aineid ning paljud nendest ainetest on potentsiaalselt võimalised saastama põhjavett ja pinnast.

Ohtlike ainete kasutamise kogus käitises on toodud eespool olevas tabelis (Tabel 2).

Võimalikud reostust põhjustavad tegevused:

- ohtlike aineid sisaldavate ainete transportimine;
- ohtlike aineid sisaldavate ainete ladustamine;
- ohtlike aineid sisaldavate ainete kasutamine tootmises.

Sigala soojuse tootmiseks mõeldud vedelgaasi hoiustatakse laudakompleksis ühes vedelgaasimahutis mahutavusega 9,5 m³. Mahuti on kinnine, lekkekindlate seintega ning ette nähtud kasutamiseks ladustamiskohas esineda võivates temperatuurivahemikes..

Desinfitseerimisvahendeid hoitakse nende originaalpakendites lautades asuvates ruumides, mille põrandad on lekkekindlad ja ruumid on lukustatavad. Korrage hoitakse käitises kuni 1 t desovahendeid.

Keskkonda ega kanalisatsiooni ei juhita mitte ühtegi kemikaali.

Aineid ladustatakse nii, nagu eeskirjades on sätestatud. Pakitud alused hoiustatakse kindlalt ja kuna neid ei laotata kunagi üksteise otsa, ei esine suurt kauba ümbermineku ohtu.

Kemikaalidega pakendeid hoiustatakse ventileeritavates lekkekindlate põrandatega ruumides. Tarindid ja tegevuskohtade pinnakatted ei ole pragunenud või kahjustunud. Varem pole toimunud suurt heidet pinnasesse või põhjavette ning eeskirjadest kinnipidamisel pole selle toimumine ka tõenäoline.

Järelejäänud aineid ja nende pakendeid hoiustatakse õues olevates kinnistes konteinerites.

Hädaolukordades heide ümbritsevasse keskkonda on kõige tõenäolisem kanistrite või pakendite lekkimise või hetkelise hävimise korral.

Muudel erijuhtudel on lekked minimaalsed. Ainete mahavoolamisest kuni koristamiseni on kokkupuude pinnasega lühiajaline. Seega võib eeldada, et olulist heidet pinnasesse ja põhjavette ei ole.

Ohtlike jäätmete või –toodete avariilekke korral omab ettevõtte võimalust likvideerida tagajärjed kas iseseisvalt või kasutades abiks lepingu alusel teenuseid (koristustööd, tekkivate jäätmete vastuvõtt) osutavaid teisi ettevõtteid. Kõrvaline abi (buldooserid, traktorid, absorbent toodete kogumiseks) on vajalik vaid ebatõenäolise üheaegse mitme kütusepaagi või pakendi avarii puhul kui mahavoolanud näiteks kemikaal valgub üle suure ala.

Eriolukordade ja sellest tuleneva saastamisrisiki tekke oht Piiskopi seafarmis on võrdlemisi madal.